98-1-RE

CAUSA 98-1-RE

Número de registre: 36-1998. Recurs d'empara

SENTÈNCIA DEL DIA 11 DE SETEMBRE DE 1998

BOPA núm. 47, del 16 de setembre de 1998

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional el dia 11 de maig de 1998 pel Ministeri Fiscal, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra l'aute de data 8 d'abril de 1998 dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia en l'expedient concursal F-3-3/97 per presumpta vulneració del dret a la jurisdicció i del dret a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i atès que el Ministeri Fiscal sol·licita al Tribunal Constitucional que dicti sentència en la qual atorgant "l'empara sol·licitada es decreti la nul·litat dels autes, retrotreient les actuacions al moment processal anterior a dictar-se l'aute de fallida acordat pel Tribunal de Batlles de data 23 d'octubre de 1997, a fi de donar audiència a les sol·licitants d'empara";

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 88, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist el Decret de suspensió de pagaments i fallida de 4 d'octubre de 1969;

Vista la Llei transitòria de procediments judicials de 21 de desembre de 1993;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional de 12 de juny de 1998, que va admetre a tràmit, amb efectes suspensius, el recurs d'empara interposat pel Ministeri Fiscal;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional de 3 de juliol de 1998, denegant la petició formulada per la representació processal dels Srs. Esteve Calafell Castelló i Laura Bajet Cuellar i mantenint la suspensió dels efectes acordada en l'aute d'admissió de 12 de juny de 1998 fins al pronunciament definitiu mitjançant sentència;

Vista la còpia de l'expedient concursal F-3-3/97, així com de la resta d'actuacions judicials practicades davant la justícia ordinària;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el dia 23 de juny de 1998, per la representació processal dels Srs. Esteve Calafell Castelló i Laura Bajet Cuellar;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el dia 26 de juny de 1998, per la representació processal del Sr. Màrius Garcia Graña, de les Sres. Montserrat Garcia Orosa i Carme Orosa Iglesias, de la societat Construccions Margra, SA i de la societat Feno, SA;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el dia 2 de juliol de 1998, per la representació processal del Sr. Manel Casal Ruiz, administrador judicial de la cessació de pagaments de Construccions Margra, SA;

Vist l'escrit formulant recurs de súplica contra l'aute d'admissió de la causa 98-1-RE de 12 de juny de 1998, presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el dia 2 de juliol de 1998, per la representació processal del Sr. Manel Casal Ruiz, administrador judicial de la cessació de pagaments de Construccions Margra, SA;

Vistes les conclusions formulades, dintre de termini, pel Ministeri Fiscal, per la representació

processal del Sr. Màrius Garcia Graña, de les Sres. Montserrat Garcia Orosa i Carme Orosa Iglesias, de la societat Construccions Margra, SA i de la societat Feno, SA;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Miguel Ángel Aparicio Pérez;

Antecedents

Primer

Mitjançant dos escrits amb data 5 de març de 1997, el Sr. Màrius García Graña va sol·licitar de la Batllia d'Andorra la declaració de fallida de la societat mercantil andorrana Construccions Margra, SA, en la seva qualitat de president d'aquesta, i la declaració de la situació de cessament de pagaments de la seva pròpia persona en no poder fer front als pagaments que li eren exigibles segons els balanços comptables de situació del dia 20 de febrer de 1997. Ambdues peticions anaven acompanyades dels balanços patrimonials corresponents (Balanç de situació de Margra, SA a 20 de febrer de 1997 i estat d'actius i passius del Sr. Màrius García Graña a 20 de febrer de 1997) com també de diferents documents notarials i oficials.

Els escrits esmentats van donar lloc a la incoació per la Batllia dels procediments concursals F-3-3/97 i F-2-2/97.

Segon

Després de comparèixer el sol·licitant davant el batlle, per posar de manifest la confusió de patrimonis existent entre el corresponent a l'empresa Construccions Margra, SA i el de la seva pròpia persona (diligència de l'11 de març de 1997) i d'haver estat interrogat sobre determinades qüestions i requerit per tal que lliurés determinada documentació, la Secció Civil del Tribunal de Batlles, mitjançant l'aute del dia 21 de març de 1997, va dictar la resolució següent:

"Primer.- Acumular el procediment concursal número F-2-2/97 al número F-3-3/97.

Segon.- Decretar la cessació de pagaments del Sr. Màrius Adolf GARCÍA GRAÑA i de la societat mercantil CONSTRUCCIONS MARGRA, S.A.

Tercer.- Fixar la data de la cessació de pagaments al dia 5 de març de 1997.

Quart.- Acordar la continuació de les activitats de CONSTRUCCIONS MARGRA.

Cinquè.- Nomenar Administrador Judicial dels béns de la cessació de pagaments al Sr. Manuel CASAL RUIZ, el qual una vegada acceptat el càrrec, procedirà a les operacions previstes pels articles 48 i concordants del Decret de 4 d'octubre de 1969, i com a Controladors als Srs. Joan Carles RODRIGUEZ MIÑANA, de l'entitat B.A.C.A.S.A, Joan SANSA AVINENT, de l'entitat BANCA REIG, S.A., i Antoni ROVIRA ROCA.

Sisè.- Donar publicitat de la present resolució...",

Tercer

Una vegada efectuada la publicitat que havia estat acordada i realitzades d'ofici pel batlle diferents actuacions (sol·licitud de comptes bancaris, de la relació dels vehicles propietat tant de l'empresa com del sol·licitant, Sr. García Graña, d'informació sobre les societats a les quals aquest darrer pertanyia, notificacions d'embargament preventiu, etc.) -al marge d'un escrit incidental presentat per la societat francesa PROMODATA que no afectava el fons del present cas-, en data 17 d'abril de 1997 els Srs. Esteve Calafell Castelló i Laura Bajet Cuéllar, dintre del procediment concursal a què ens estem referint, presentaren escrit formulant la seva pretensió en els termes següents:

"Demano: Es vulgui rebre el present escrit, així com els documents amb ells acompanyats i, en mèrits del mateix, es disposi per un Aute motivat:

1) Oficiar a la Batlle Hble. Sra. Marina DURÓ per a què lliuri testimoni a la Batllia a càrrec de l'Hble. Sr. Antoni DURÓ, de les actuacions penals de la causa DP-738-2/96 en la que el senyor Mario GARCÍA GRAÑA ha estat inculpat d'estafa i d'altres delictes.

2) Disposar que es faci la reserva d'accions, dels consorts CALAFELL-BAJET entre les que cal comptar la reserva de producció del crèdit eventual, avui desconegut i impossible de conèixer, dintre del procediment de la suspensió de pagaments.

3) Pronunciar la fallida del senyor Mario GARCÍA GRAÑA.

4) Pronunciar la Fallida i, subsidiàriament, la cessació de pagaments de l'esposa del senyor Mario

GARCÍA GRAÑA, senyora Carmen OROSA IGER.

5) Incloure en l'actiu de la fallida o, subsidiàriament de la cessació de pagaments, els actius, béns i drets a nom de la senyora Carmen OROSA IGER.

6) Incloure en l'Aute de Fallida o, subsidiàriament de la cessació de pagaments, el pis "regalat" a la filla, així com els demés béns que el senyor Mario GARCÍA GRAÑA i/o la senyora Carmen OROSA IGER van "fer passar" o "regalar" a la seva filla, senyora Montserrat GARCÍA OROSA.

7) Constatar la reserva d'impugnació que aquesta part fa de l'eventual crèdit del senyor Julià PONT".

El conjunt d'elements que integren aquesta pretensió de l'escrit (en el text de la qual està equivocat el segon cognom de l'esposa del Sr. Màrius García Graña, atès que el nom que figura en les actuacions és el de Carme Orosa **Iglesias**, en lloc de l'utilitzat en l'escrit, que és el de Carmen Orosa **Iger**) es justificava amb el relat d'una sèrie de fets i la formulació de determinades argumentacions jurídiques. En síntesi, el fet principal era que els sol·licitants, Srs. Esteve Calafell Castelló i Laura Bajet Cuellar, havien estat perjudicats per la doble venda (la primera a ells i la segona a un tercer) de dos apartaments àtics i d'un xalet en construcció efectuada pel Sr. Màrius Garcia Graña, raó per la qual havien interposat una querella criminal per estafa contra ell, la seva esposa, la seva germana i la seva filla (l'extensió de la querella a aquestes tres darreres persones es devia a raons de complicitat o coautoria), que havia desembocat en aute de processament. Però, quant al procediment concursal, s'assenyalava en els seus raonaments jurídics que, a part de la necessitat que se'ls fes una reserva de crèdits per valor de les quantitats que havien estat pagades per ells al Sr. Màrius Garcia Graña (62.537.000 pessetes), l'aute de cessació de pagaments emès per la Batllia el 21 de març de 1997 havia de modificar-se i esdevenir aute de fallida, atès que el Sr. Màrius Garcia Graña no portava els llibres de comptabilitat exigits per la legislació. Afegia també que, en tenir el matrimoni Garcia-Orosa un règim de societat a guanys, l'esposa també hauria d'ésser declarada en situació de fallida o, almenys, que el seu patrimoni hauria de passar a formar part de la massa concursal; d'altra banda, es denunciava també per haver estat realitzada en frau de creditors, la donació per l'esmentat matrimoni d'un pis a la seva filla, Montserrat Garcia Orosa, raó per la qual es demanava que aquest habitatge ingressés en la massa concursal general. A l'esmentat escrit s'adjuntaven còpia dels contractes subscrits de promesa de venda i còpia d'una sèrie de documents provinents del procés penal al qual s'ha fet referència anteriorment.

Quart

Fins al dia 28 d'abril de 1997 es van rebre a la Batllia diferents relacions de vehicles que havien estat o eren a nom del Sr. Màrius Garcia Graña, de l'empresa Construccions Margra, SA i de la filla

d’aquell, Sra. Montserrat Garcia Orosa. En la data que s’acaba d’indicar (diligència del 28 d’abril de 1997) comparegué davant el batlle i l’administrador judicial el matrimoni Màrius Garcia Graña i Carme Orosa Iglesias: a ell se li demanà que presentés, en el termini de vuit dies, justificants de la venda dels vehicles concrets que s’especifiquen; de la venda de material de construcció que hagués portat a terme Construccions Margra, SA; de la venda d’unitats immobiliàries també concretes; inventari, títol de propietat i situació de càrregues dels seus béns a Espanya; i que posés a disposició de l’administrador judicial informació sobre determinats vehicles de diferents tipus. Igualment, es requerí al compareixent que evidenciés la intervenció que la seva esposa havia tingut en el marc de la realització i el desenvolupament de les promocions immobiliàries efectuades per Construccions Margra, SA i per ell mateix en nom propi.

El 12 de maig de 1997 (segons consta en la diligència de la mateixa data) va comparèixer davant la Batllia el Sr. Màrius García Graña, assistit per una lletrada, i va aportar la documentació referida als vehicles de la seva propietat personal, documentació acreditativa de les seves propietats a Espanya i dues escriptures notarials (una de compravenda i una altra de préstec amb hipoteca). El batlle li va requerir que aportés la documentació acreditativa dels vehicles que havien estat propietat de la societat Construccions Margra, SA, li va concedir un nou termini de quinze dies per tal que aportés la resta de la documentació exigida en la diligència del dia 28 d’abril que no havia estat lliurada i, finalment, li va demanar que evidenciés els béns de valor que hi pogués haver en el seu domicili particular. L’interessat va afirmar no tenir inconvenient que es practiqués la inspecció ocular del domicili esmentat i, després de fer-la, no es va trobar cap bé d’especial valor.

Cinquè

Mitjançant escrit, el 16 de maig de 1997 l’administrador judicial va sol·licitar autorització del batlle per tal de procedir al pagament dels crèdits pendents en concepte de nòmina dels exempleats de la societat Construccions Margra, SA. Va assenyalar també que havia finalitzat el termini hàbil per a la presentació de crèdit i que l’estat de crèdits provisional es trobava en fase d’elaboració i seria proposat a la Batllia pròximament.

Sisè

El dia 20 de juny de 1997, la lletrada del Sr. Màrius Garcia Graña va aportar la resta de la documentació requerida en les diligències del 28 d’abril i del 12 de maig de 1997, i no li va ser fet cap altre requeriment.

Setè

El dia 1 de juliol següent, l'administrador judicial va adreçar al batlle un extens escrit en el qual, en síntesi, s'indicava: a) que aquella administració judicial estava procedint a la determinació de les causes i els elements que havien provocat el desequilibri patrimonial o financer del Sr. Màrius Garcia Graña i de la societat Construccions Margra, SA; b) que havia procedit a l'anàlisi de la documentació aportada pel Sr. Màrius García Graña, de la qual es deduïa l'existència de nombroses llacunes com també la manca d'una explicació pertinent sobre les diferents transaccions financeres que es descriuen; c) que calia una àmplia informació complementària -detallada en l'escrit-; i d) que aquest complement d'informació era necessari per tal de fer més operatiu "l'estudi individualitzat de cadascuna de les promocions que van realitzar els suspesos, i la reconstrucció dels moviments financers que es van realitzar", "vist la importància del passiu evidenciat i de la important quantitat de gent afectada per aquesta situació, i davant l'absència de comptabilitat i l'escassa col·laboració dels suspesos". S'afegia, igualment, que aquest complement informatiu se sol·licitava "per tal que aquesta Administració pugui presentar a V.H.S. les conclusions pertinents sobre els indicis dels delictes d'aixecament de béns en frau de creditors, la celebració d'actes simulats, així com d'altres irregularitats que eventualment el Sr. García Graña hagués pogut cometre". A aquest escrit no s'adjuntava ni documentació ni dades explicatives.

Vuitè

Dos dies després, la diligència de 3 de juliol de 1997 explica la compareixença efectuada davant el batlle per part de l'administrador judicial i els controladors de l'expedient concursal. En aquesta diligència es fa constar que "l'Administrador Judicial fa una exposició de la situació actual de la present cessació de pagaments, fent avinent als compareixents que les dificultats trobades per l'Administració Judicial, per tal d'aportar actius a la massa, per la pròpia actitud de manca de col·laboració del Sr. Màrius García Graña, i que el volum dels crèdits presentats a l'Administració supera els mil milions de pessetes". Segons el mateix document, l'administrador va suggerir procedir a la transformació del procediment de cessació de pagaments en fallida del Sr. Màrius García Graña i de la societat Construccions Margra, SA. Els controladors, en canvi, van advertir que la transformació del cessament de pagaments en fallida comportaria la pèrdua de valor dels actius del Sr. Màrius García Graña i de la societat Construccions Margra, SA en perjudici dels mateixos creditors. L'acte de compareixença ressenyat va acabar amb la intervenció del batlle instant als controladors, en la seva qualitat de representats dels creditors, a elaborar un projecte de concordat per tal que pogués ésser valorat en l'assemblea de creditors.

Novè

Després de diferents actuacions que no cal relatar, per diligència de 22 de setembre de 1997 i en el marc de la compareixença efectuada pel Sr. Màrius García Graña davant el batlle, aquest "li fa avinent que des del passat dia 5 de març de 1997, data en la que es va fixar la cessació de pagaments, fins al dia d'avui, no s'ha presentat cap tipus de Concordat, per lo que, a la vista del temps transcorregut, es concedeix un darrer termini de quinze dies per tal que el compareixent presenti un Concordat per a ésser presentat a la massa de creditors, fent-li avinent que transcorregut

el referit termini sense que s'hagi donat lloc a la presentació del document sol·licitat, es procedirà per part d'aquesta Batllia a la conversió del procediment de Cessació de Pagament en un procediment de Fallida".

Desè

El dia 13 d'octubre de 1997, el batlle va sol·licitar de la Batllia el cos instructor del procés penal (causa TC-43-2/97) al qual havien fet referència els Srs. Esteve Calafell Castelló i Laura Bajet Cuellar en el seu escrit del 17 d'abril anterior. I, el mateix dia, la representació processal del Sr. Màrius García Graña i de Construccions Margra, SA va sol·licitar una pròrroga de trenta dies en el termini concedit per a la presentació del concordat i va adjuntar posteriorment (20 d'octubre de 1997) dues cartes privades a fi de mostrar que existien negociacions per tal de fer possible la formulació del concordat.

Onzè

Rebut el cos instructor sol·licitat, al qual fa referència l'antecedent anterior, per aute del 23 d'octubre de 1997, el batlle va acordar:

"Reconvertir el procediment de cessació de pagaments i arranjament judicial del Sr. Màrius García Graña i de la societat Construccions Margra SA., en fallida, declarant en estat de cessació de pagaments i fallida el Sr. Màrius Adolf García Graña i la societat mercantil Construccions Margra SA.

Declarar en estat de cessació de pagaments i fallida les Sres. Carme Orosa Iglesias i Montserrat García Orosa, així com la societat mercantil FENO, SA.

Fixar la data de cessació de pagaments, pel que fa al Sr. Màrius Adolf García Graña i la societat Construccions Margra SA, al dia 21 de setembre de 1995 i pel que fa a les Sres. Carme Orosa Iglesias i Montserrat García Orosa i a la societat Feno, SA, al dia 23 d'abril de 1996.

Nomenar Administrador dels béns dels fallits al Sr. Manel Casal Ruiz, el qual procedirà a les operacions previstes en els articles 60 i concordants del Decret de 4 d'octubre de 1969, i controladors als Srs. Joan Carles Rodríguez Miñana, Joan Sansa Avinent i Antoni Rovira Roca.

Donar publicitat de la present resolució, mitjançant anuncis als taulers de les parròquies, al Butlletí Oficial i a la premsa".

Del contingut de l'aute esmentat, al nostre parer, es desprenen les motivacions següents:

- Que existia una sol·licitud, efectuada pels Srs. Esteve Calafell Castelló i Laura Bajet Cuellar, de reconversió de la situació de cessament de pagaments en fallida del Sr. Màrius García Graña i de la seva esposa Sra. Carme Orosa Iglesias, com també que s'incloguin en l'aute de fallida els béns que el matrimoni format per les dues persones esmentades hagués pogut donar a la seva filla, Montserrat García Orosa, en frau de creditors, sol·licitud efectuada pels cònjuges Srs. Esteve Calafell Castelló i Laura Bajet Cuellar.

- Que el dia 22 de setembre de 1997 s'havia advertit el Sr. Màrius García Graña que si no aportava un projecte de concordat es procediria a la conversió en procediment de fallida i que, passats set mesos des de l'inici del procediment, els cessats no havien presentat, ni tenien possibilitat mínimament creïble de presentar un concordat.

- Que els cessats es trobaven en una situació financera sense sortida.

- Que existia una confusió patrimonial entre el Sr. Màrius García Graña i la seva esposa, la Sra. Carme Orosa Iglesias, i que aquesta havia participat de fet en la direcció de la societat Construccions Margra, SA.

- Que també existia una confusió patrimonial entre la societat FENO, SA i els Srs. Màrius García Graña, Carme Orosa Iglesias i Montserrat García Orosa.

- Que la societat Construccions Margra, SA, la societat Feno, SA i els Srs. Màrius García Graña, Carme Orosa Iglesias i Montserrat García Orosa havien realitzat actes de disposició que podrien haver estat en frau de creditors.

Dotzè

Contra aquest aute, després dels tràmits pertinents davant la Batllia, les representacions processals de la societat Construccions Margra, SA i dels Srs. Màrius García Graña, Carme Orosa Iglesias i Montserrat García Orosa van interposar un recurs d'apel·lació davant la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia; en escrit de conclusions de 9 de febrer de 1998, es va sol·licitar la revocació de l'aute de 23 d'octubre de 1997, "per ésser el mateix inconstitucional i es declarin nul·les totes les actuacions portades a terme al llarg del procediment, acordant la retroacció al dia 21 de març de 1997, data en què es va decretar judicialment la cessació de pagaments i arranjament judicial del Sr. Màrius GARCÍA i la societat CONSTRUCCIONS MARGRA, S.A. i, consegüentment, s'obligui a l'Administrador Judicial que procedeixi, dins el termini de TRES MESOS, a elaborar l'estat de creditors provisional, tot amb la finalitat que els meus representats puguin posteriorment proposar el corresponent concordat i finalitzar l'expedient d'arranjament judicial acordat en el seu dia". En aquest escrit, després d'esmentar de forma molt extensa i detallada les irregularitats que, al seu parer, s'havien produït en l'expedient concursal a quo i una vegada raonats els preceptes que, segons la seva opinió, s'hi havien transgredit, tant del Decret del dia 4 d'octubre de 1969 com de la Constitució, amb abundant referència a la jurisprudència i a la legislació comparada, volia sintetitzar els fonaments de la seva pretensió en els següents:

"A) LA INEXISTÈNCIA D'UNA VALORACIÓ DE L'ACTIU DEL SUSPENS, valoració del tot determinant per tal que un Batlle pugui considerar la procedència o no de la reconversió d'un conveni judicial en fallida, un cop analitzat l'actiu del suspens per fer front als deutes existents.

B) LA INEXISTÈNCIA D'UN ESTAT DE CRÈDITS PROVISIONAL, el qual l'administrador judicial estava obligat a presentar en el termini màxim de TRES MESOS a partir de la declaració judicial del suspens, segon l'article 37 del Decret de 4 d'octubre de 1969 sobre cessació de pagaments i fallida.

C) VALORACIÓ TOTALMENT SUBJECTIVA DE L'AUTE, en basar-se únicament en l'opinió de l'administrador judicial, que no és altra que exposar una sèrie de burdes excuses per justificar la no presentació d'un estat de crèdits, sense estimar els fets OBJECTIVAMENT, comportant la necessitat d'un ESTAT DE CRÈDITS per valorar oportunament la situació del suspens, tal i com preveu el Decret de 4 d'octubre de 1969.

D) VIOLACIÓ DE L'ARTICLE 10 DE LA CONSTITUCIÓ D'ANDORRA, essent nul de ple dret i clarament inconstitucional l'aute recorregut".

D'altra banda, l'aute de la Sala Civil del Tribunal Superior de referència, en data 8 d'abril de 1998, va resoldre el cas en els termes següents:

"Desestimar els recursos d'apel·lació presentats pels Srs. Màrius Adolf GARCÍA GRAÑA, Carme

OROSA IGLESIAS, Montserrat GARCÍA OROSA i les societats CONSTRUCCIONS MARGRA S.A i FENO S.A, confirmar l'aute de la Batllia del dia 23 d'octubre de 1997, sense fer pronunciament sobre costes, donat que no hi ha hagut pròpiament incident d'oposició en aquesta alçada".

La motivació es va basar en els punts següents:

- Que la Llei transitòria de procediments judicials, de 21 de desembre de 1993, va integrar en el seu context normatiu el Decret sobre procediments de cessació de pagaments i fallida, de 4 d'octubre de 1969.

- Que la tramitació de l'expedient s'havia ajustat a les previsions de l'esmentat Decret.

- Que la inconstitucionalitat dels actes del procediment a quo, atès el que preveuen els articles 69 i 70 de l'esmentat Decret, que no fan la més mínima referència a una citació o audiència prèvies de les persones sobre les quals es projecti la fallida segons els supòsits legalment estatuïts, no podia ésser al·legada perquè no es pot al·legar indefensió per l'absència d'un tràmit no específicament regulat ni previst a la llei.

- Que no es pot al·legar, en fase d'apel·lació, una manca de diligència de l'administrador judicial que no havia estat denunciada en el procediment recorregut.

- Que la possibilitat pels afectats, de conformitat amb l'article 48 del Decret, d'oferir un concordat "estructura una fase prèvia a la fallida, incompatible amb la més mínima indefensió, per quan el deutor pot en un cert aspecte "dialogar i fer propostes a la massa creditora" suficients ha realitzar el principi d'audiència".

Tretzè

Entre el 23 d'octubre de 1997, data de l'aute de la Batllia, i el 8 d'abril de 1998, data de l'aute de la Secció Civil del Tribunal Superior de Justícia, l'expedient concursal de cessació de pagaments i fallida va seguir el seu curs. Així doncs, el 12 de desembre de 1997 es va celebrar a la Batllia una primera reunió de creditors en la qual s'informa d'un "intitulat" -segons expressió de l'acta- concordat, aportat per la representació del Sr. Màrius García Graña, que es va rebutjar i que no es va discutir, i després de les intervencions tant del batlle com d'alguns dels creditors o dels seus

representants, aquell va finalitzar l'acte demanant "als assistents la seva opinió sobre el fet que l'administrador judicial pugui formalitzar escriptura pública de compra-venda dels pisos la compra dels quals s'hagi efectuat abans dels 18 mesos fixats com a data de la cessació de pagaments i fallida...". Atès que no hi va haver oposició dels assistents, la reunió es va donar per finalitzada. Apareixen també diferents diligències sobre la verificació de la propietat d'un pis que havia estat venut per la Sra. Carme García Orosa i documentació notarial sobre determinats béns immobles dels fallits.

Finalment, l'administrador judicial va presentar l'estat de crèdits provisional el dia 28 de gener de 1998, segons que consta en diligència de la mateixa data. Aquest estat de crèdits va ser objecte d'una petició d'aclariment i d'aportació d'informació per part de la representació processal del Sr. Màrius García Graña, mitjançant un escrit del 17 de febrer de 1998, la qual va ser desestimada per aute de 25 de març següent. Entre ambdues dates, mitjançant un escrit de 13 de març de 1998, la representació processal del Sr. Màrius García Graña, després d'indicar la necessitat de tenir coneixement de determinats extrems comptables, va manifestar el seu propòsit de redactar i proposar un conveni a l'empara de l'article 71 del Decret de 4 d'octubre de 1969 i de col·laborar activament en el desenvolupament futur de la liquidació del patrimoni de la fallida. El 14 d'abril de 1998, una nova reunió de creditors a la Batllia va decidir ajornar la subhasta de determinats béns immobiliaris i demanar la presentació d'un conveni que donés solució al procediment concursal. I el 17 del mateix mes, la representació de tots els fallits va anunciar la tramitació davant el Ministeri Fiscal d'una sol·licitud de recurs d'empara i va demanar una còpia completa de l'expedient.

Catorzè

Després de diferents actuacions, per diligència de 22 de maig de 1998, el batlle va concedir un termini fins al dia 2 de juny següent per tal que els fallits presentessin el conveni, per a l'aprovació o rebuig del qual es va convocar tots els creditors per tal que tingués lloc l'assemblea corresponent el dia 8 de juny següent. En compliment del termini esmentat, el mateix 2 de juny al qual s'ha fet referència, la representació dels fallits, a més de fer altres consideracions, va presentar davant la Batllia la proposta de conveni. Aquesta proposta de conveni va ser objecte d'una providència del dia 5 de juny següent per la qual el batlle exigia complementar la informació que s'hi contenia amb qüestions molt diferents. Això no obstant, l'assemblea de creditors es va celebrar tal com estava previst el 8 de juny, i s'hi van adoptar els acords següents:

- Rebutjar el conveni proposat, pel 55,63 % dels vots.

- Escripturar els béns immobiliaris que han estat objecte de contracte privat, excloent d'aquest acord "totes les compres-vendes realitzades amb promotors, socis o proveïdors del Sr. Mario GARCÍA GRAÑA o Margra, S.A."

Finalment, tanca les actuacions que han estat traslladades a aquest Tribunal Constitucional un extens "informe de gestió" de l'administrador judicial, sense data de lliurament, i un escrit de la representació i la defensa processal dels Srs. Esteve Calafell Castelló i Laura Bajet Cuellar, amb data 23 de juny de 1998, en què se sol·licita que es decreti la nul·litat de l'aute del Tribunal de Batlles de 23 d'octubre de 1997 pel que fa a l'ampliació de la fallida a les Sres. Carme Orosa Iglesias, Montserrat García Orosa i a la societat Feno, SA.

Quinzè

Quant a la tramitació del present recurs d'empara, aquesta es va iniciar el dia 20 d'abril de 1998 mitjançant un escrit presentat a la Fiscalia per la representació processal del Sr. Màrius García Graña, de les Sres. Carme Orosa Iglesias i Montserrat Garcia Orosa i de la societat mercantil Construccions Margra, SA. En l'esmentat escrit se sol·licitava del Ministeri Fiscal la interposició de recurs d'empara constitucional en defensa dels drets fonamentals reconeguts per l'article 10 de la Constitució i, segons el seu criteri, lesionats tant pels autes del dia 23 d'octubre de 1997, del Tribunal de Batlles i del 8 d'abril de 1998 del Tribunal Superior de Justícia, com per les actuacions posteriors al 21 de març de 1997 en què es va decretar judicialment la cessació de pagaments del Sr. Màrius García Graña i de Construccions Margra, SA i, en conseqüència, es va instar el Ministeri Fiscal a demanar l'anul·lació tant dels autes com de les actuacions esmentades.

Segons la part, els drets fonamentals lesionats en el procediment concursal i pels autes esmentats eren el dret a un procés degut, substanciat per un tribunal imparcial i predeterminat per la llei i el dret a la jurisdicció predeterminada per la llei; el dret a una decisió fonamentada en dret; i el principi de presumpció d'innocència. El primer dels drets -dret a un procés degut-, segons que considera el sol·licitant, es devia al fet que l'administrador judicial no havia presentat l'estat de crèdits que la legislació li exigia, la qual cosa els havia impedit portar a terme la proposta de concordat també exigida pel Decret de 4 d'octubre de 1969 i, com a resultat, s'havia produït **indefensió**. El segon -dret a una decisió fonamentada en dret- perquè l'aute del Tribunal de Batlles no justifica la condició de comerciant de la Sra. Carme Orosa Iglesias; perquè hi queden involucrades terceres persones que no han estat part en el procés, amb la consegüent indefensió; perquè la decisió del Tribunal de Batlles es va basar en fets deduïts i no en fets provats; i així, una àmplia sèrie de consideracions destinada a reforçar la seva línia argumental. I quant al principi de presumpció d'innocència, s'atribueix a la Batllia haver près en consideració proves practicades en un procés penal quan aquest encara no havia acabat amb la sentència corresponent.

Setzè

El Ministeri Fiscal, dintre dels terminis i la forma que preveu la Constitució i la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, i atenent, en part, la sol·licitud reflectida en l'antecedent anterior, l'11 de maig de 1998 va formular un recurs d'empara contra l'aute de la Sala Civil del Tribunal Superior de

Justícia, de 8 d'abril de 1998, en què es va acordar confirmar l'aute del Tribunal de Batlles de 23 d'octubre de 1997. La seva sol·licitud concreta resideix a demanar a aquest Tribunal que decreti la nul·litat dels autes esmentats i que retrotregui les actuacions del procediment a quo al moment anterior al de dictar l'aute de fallida, acordat pel Tribunal de Batlles en data 23 d'octubre de 1997, a fi de donar audiència a les sol·licitants d'empara.

La línia de la seva argumentació sobre els fets que ja han estat relatats va ser entendre que s'havia violat el principi de contradicció i de defensa perquè l'extensió de la declaració de fallida a persones que no havien estat parts en el procés a quo, malgrat que la seva audiència prèvia no es prevegi en el Decret de 4 d'octubre de 1969, vulnera la Constitució en ambdós aspectes. I això és així perquè el mateix Decret, per bé que no imposa ni aquest requeriment ni l'audiència de tals persones, tampoc no els la prohibeix, i en conseqüència, possibilita una interpretació conforme al que disposa el text constitucional. Per mandat de la Constitució, l'esmentada audiència prèvia hauria d'haver-se celebrat i, en no fer-se, es va vulnerar el dret fonamental al·ludit.

Dissetè

En vista de la interposició del recurs, aquest Tribunal Constitucional el va admetre a tràmit per aute de 12 de juny de 1998, amb efectes suspensius de les resolucions recorregudes, i va acordar efectuar-ne les notificacions al Ministeri Fiscal, al president del Tribunal Superior de Justícia i al president de la Batllia. També es va notificar a la representació processal dels Srs. Màrius García Graña, Carme Orosa Iglesias, Montserrat García Orosa i les societats Construccions Margra, SA i Feno, SA, com també a la representació processal dels Srs. Esteve Calafell Castelló i Laura Bajet Cuellar, per tal que els primers poguessin comparèixer com a codemandants del recurs d'empara i els segons com a part en aquest. Igualment, es va acordar la seva publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra, autoritzant els qui tinguessin interès legítim i directe en la present causa constitucional a al·legar allò que correspongués en dret.

Divuitè

En data 23 de juny de 1998, la representació processal dels Srs. Esteve Calafell Castelló i Laura Bajet Cuellar va aportar un escrit a la present causa en què, substancialment, reproduïa el contingut de l'escrit que, en aquesta mateixa data (vid. antecedent núm. catorzè in fine), havia presentat al Tribunal de Batlles malgrat que modificant el contingut de la pretensió en el sentit que, tot i admetent la vulneració del dret a la defensa que l'article 10 de la Constitució comporta per l'ampliació de la declaració de fallida a les Sres. Carme Orosa Iglesias i Montserrat García Orosa, sol·licitava la revocació dels efectes suspensius que aquest Tribunal havia atribuït als autes impugnats per la Fiscalia General.

Aquesta petició va ser desestimada per l'aute d'aquest Tribunal de 3 de juliol següent per considerar incongruent una pretensió que, bo i acceptant un vici d'inconstitucionalitat dels autes impugnats, mantenia l'eficàcia d'aquestes resolucions.

Dinovè

El 26 de juny de 1998, la representació processal dels codemandants va formular el seu escrit d'al·legacions, repetició gairebé literal de l'escrit que havia presentat al Ministeri Fiscal en sol·licitud d'interposició del recurs d'empara. Bàsicament en modificava la pretensió, la qual es desglossava en dos apartats: mitjançant el primer s'adheria a la petició efectuada pel Ministeri Fiscal; i mitjançant el segon es reiterava la petició formulada en la seva primera sol·licitud a aquest Ministeri Fiscal estenent la seva pretensió a la sol·licitud de nul·litat de totes les actuacions posteriors a l'aute de la Batllia, de 21 de març de 1997, pel qual s'havia declarat la cessació de pagaments de la societat Construccions Margra, SA i del Sr. Màrius García Graña.

Vintè

En data 2 de juliol de 1998, la representació processal de l'administrador judicial en el procés a quo va presentar davant aquest Tribunal sengles escrits, el primer dels quals, segons l'hora d'entrada, consistia en un recurs de súplica a l'aute d'aquest mateix Tribunal del dia 12 de juny anterior, i el segon contenia una sèrie d'al·legacions amb la pretensió que, com a part interessada, es tinguessin presents en l'actual recurs d'empara.

En el recurs de súplica se sol·licitava la revocació parcial de l'aute recorregut en el sentit que els efectes suspensius que s'hi acordaven es mantinguessin únicament pel que feia referència a les Sres. Carme Orosa Iglesias i Montserrat García Orosa i que s'anul·lessin, en canvi, per als altres afectats. La seva legitimació activa en el procés d'empara la basava textualment en el fet que l'administració judicial representava la massa de creditors, segons que, a judici seu, disposava l'article 14 del Decret de 4 d'octubre de 1969. En els seus raonaments exposava que, al seu parer, només podien ésser part del recurs les senyores anteriorment esmentades i no les societats Construccions Margra, SA i Feno, SA, com tampoc no podia ser-ho el Sr. Màrius García Graña atès que no havien estat inclosos com a protegibles en els seus drets fonamentals per l'escrit del Ministeri Fiscal que va interposar el recurs d'empara.

En l'escrit d'al·legacions, després de seleccionar els fets, amb alguna afirmació de fets que no coincideix amb el que consta en les actuacions que ha rebut aquest Tribunal (com la que afirma que el Sr. García "no ha comparegut davant de cap dels òrgans de fallida", tot i que havia presentat a l'assemblea de creditors un projecte de conveni -vid. antecedents tretzè i catorzè- o com l'altra

segons la qual el 28 d'abril de 1997 la Sra. Carme Orosa Iglesias havia estat requerida pel batlle "per tal que evidenciés quina intervenció havia tingut en la realització i el desenvolupament de les promocions immobiliàries efectuades per Construccions Magra, SA", quan la veritat és que aquest requeriment es va fer al seu marit, Sr. García, i no pas a ella -vid. antecedent quart-), en síntesi indicava el següent:

- Que el dret a la jurisdicció de les Sres. Carme Orosa Iglesias i Montserrat García Orosa no havia estat objecte de vulneració per aplicació de l'article 69 de l'esmentat Decret, atesa la seva constitucionalitat, ja que ha estat adaptat i reconduït per la Llei transitòria de procediments judicials, de 21 de desembre de 1993.

- Que altres ordenaments veïns admeten la declaració de fallida inaudita parte sense que això es consideri inconstitucional, i que en l'ordenament andorrà és una facultat potestativa del batlle i no pas una de preceptiva.

- Que sent constitucional l'article 69 del Decret, aquest Tribunal havia de denegar la sol·licitud efectuada pel Ministeri Fiscal.

Vint-i-unè

Acabada la fase d'al·legacions, es van traslladar els escrits presentats al Ministeri Fiscal, a les societats Construccions Margra, SA i Feno, SA, al Sr. Màrius García Graña, a la Sra. Carme Orosa Iglesias, a la Sra. Montserrat García Orosa i als Srs. Esteve Calafell Castelló i Laura Bajet Cuellar a fi que presentessin les conclusions corresponents.

En aquest darrer tràmit, s'han presentat dos escrits: un del Ministeri Fiscal, del dia 14 de juliol de 1998, i un altre, del dia 15 del mateix mes, de la representació processal del Sr. Màrius García Graña, les Sres. Montserrat García Orosa i Carme Orosa Iglesias i de les societats mercantils Feno, SA i Construccions Margra, SA.

L'escrit del Ministeri Fiscal atén primer les pretensions del Sr. Màrius García Graña i de la societat Construccions Margra, SA, i conclou, en el seu argument central, que "els actes propis que provoquin una indefensió per incompliment de les normes previstes de procediment no poden ésser al·legats per fonamentar una lesió del dret a la defensa", i en vista que, al seu parer, s'ha produït una tal situació, no ha tingut lloc aquesta lesió del dret constitucional invocat. Tampoc, -afegeix el Ministeri Fiscal- no pot considerar-se lesiva la consideració de la Sra. Carme Orosa Iglesias com a

comerciant, atès que aquesta està avalada per la legislació vigent. I entre altres afirmacions, assenyala que tampoc no es pot invocar el principi de presumpció d'innocència fora de l'àmbit del dret penal. Per això, acaba reiterant la petició del seu escrit inicial i hi inclou la societat Feno, SA com a subjecte de l'empara sol·licitada en les mateixes condicions de les Sres. Carme Orosa Iglesias i Montserrat García Orosa.

D'altra banda, l'escrit de conclusions de la representació processal dels sol·licitants d'empara, anteriorment esmentats, s'articula en cinc apartats que, això no obstant, al seu torn, podrien sintetitzar-se de la forma següent:

1. Es reitera la indefensió patida per les Sres. Carme Orosa Iglesias, Montserrat García Orosa i la societat Feno, SA per motius diferents ja recollits en els escrits anteriors.

2. S'afirma que també s'ha vulnerat el dret a un procés degut a causa de l'incompliment per part de l'administrador judicial de la seva obligació de presentar l'estat de crèdits.

3. Es defensa que cal mantenir la suspensió d'efectes dels autes recorreguts perquè el seu aixecament comportaria mals més greus que la seva revocació.

I, després de remetre's als seus escrits anteriors, torna a sol·licitar que es declari la nul·litat dels autes impugnats i de totes les actuacions posteriors al primer aute de declaració de cessament de pagaments esmentat anteriorment.

Fonaments jurídics

Primer. Qüestions relatives a la suspensió d'efectes dels actes impugnats, legitimació activa dels compareixents i posició del Ministeri Fiscal en el recurs d'empara constitucional.

Abans d'entrar en el nucli constitucional del present procés d'empara convé aclarir algunes qüestions accidentals que ja han aparegut a l'inici: el problema dels efectes suspensius que aquest Tribunal va acordar pel que fa als autes recorreguts; la legitimació activa d'algun dels compareixents, i, en darrer lloc, el paper del Ministeri Fiscal dintre del procés d'empara.

Quant a la primera qüestió, aquest Tribunal, sense efectuar un judici sobre el fons de l'assumpte, però tot tenint en compte la documentació aportada pel Ministeri Fiscal, va entendre que si la base del conflicte residia en la confusió patrimonial de tots els declarats en fallida, no podien fer-se distincions entre els diferents conjunts patrimonials i, principalment, que els actes d'execució d'aquests autes tenien, per la seva mateixa naturalesa, conseqüències irreparables. Qualsevol que fos la sentència emesa per aquest Tribunal, des del punt de vista del dret fonamental que s'invocava en el recurs, aquest podia quedar buit de contingut abans que aquesta decisió fos adoptada. Ben al contrari, la suspensió d'efectes no comportava aquests riscs perquè els béns objecte del procediment concursal seguien sotmesos a control judicial.

Aquesta primera qüestió s'encadena amb la segona perquè per a dos sol·licitants diferents, la representació dels Srs. Esteve Calafell Castelló i Laura Bajet Cuellar i la de l'administrador judicial, es va demanar en el seu moment la revocació, almenys parcial, de la suspensió d'efectes esmentada. L'encadenament es produeix perquè per bé que la pretensió en ambdós casos era idèntica, en canvi no ho era la seva posició respectiva en el present recurs d'empara.

La causa d'aquesta posició desigual, a la qual després es farà referència, procedeix de la mateixa estructura del recurs d'empara en el nostre ordenament constitucional i en la Llei qualificada del Tribunal Constitucional. A banda del recurs d'empara directe contra actes del Consell General que no tinguin caràcter de llei, apareixen dos altres tipus de recursos que mantenen entre si profundes diferències: el que pot interposar-se com un recurs excepcional, en haver-se acomplert les previsions dels articles 41 i 102 a) de la Constitució (articles 86 i següents de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional), és a dir, com una tercera instància extraordinària d'índole constitucional, contra les resolucions definitives adoptades per la jurisdicció ordinària dins del procediment especial urgent i preferent previst per a la protecció directa dels drets fonamentals; i el que pot interposar-se contra actuacions judicials, dins d'un procediment judicial o prejudicial, que vulnerin alguns dels drets continguts a l'article 10 de la Constitució. Pel que fa al primer, que es podria denominar recurs general d'empara, es produeix una estricta continuïtat entre l'objecte processal perseguit, el dret material fonamental invocat i les parts que ho han estat en el procés a quo. Pel que fa al segon, que es podria denominar recurs especial d'empara, no existeix aquesta continuïtat, perquè, de fet, es planteja com un incident sorgit en el decurs del procés ordinari principal, que, segons les circumstàncies, pot continuar o no el seu curs i que, per descomptat, ni manté el mateix objecte processal, ni el dret material debatut, ni, en conseqüència, s'ha de produir una coincidència de parts entre les del procés a quo i les del mateix procés d'empara. És més, com després es tindrà ocasió de recordar, encara que el seu impuls sigui a instància de part, és el Ministeri Fiscal qui, d'ofici, el planteja davant el Tribunal Constitucional.

Tot això, com és lògic, en aquest darrer tipus de recurs d'empara pot plantejar problemes sobre la capacitat per ser part, capacitat processal i legitimació que no poden resoldre's ni amb els criteris propis dels processos ordinaris, ni amb els criteris atribuïbles al procés d'empara denominat general. Es fa necessària, així, una interpretació sistemàtica tant de la Constitució com de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional que tingui com a fil conductor, des del punt de vista negatiu, el grau de connexió-desconnexió amb el procés principal i, des del punt de vista positiu, la naturalesa especial d'aquest procés d'empara i la seva finalitat de salvaguardar un igualment especial dret

fonamental, com és el dret a la jurisdicció en tots els seus components.

Doncs bé, en el present supòsit, des d'una de les òptiques de la connexió interprocessal, pot observar-se, en el fons de l'assumpte i segons es desprèn dels antecedents enumerats, una forta correlació entre la denúncia del dret fonamental presumptament violat i el comportament d'una de les parts en el procés a quo: la part que representa l'administrador judicial. Sens dubte, aquesta figura és part en el procés principal com a representant de la massa de crèdits -i no de creditors, tal com ho assenyala l'esmentada representació processal en els seus escrits- ja que l'article 14 del Decret de 4 d'octubre de 1969 ho indica de manera textual. I, al marge de les discussions doctrinals sobre el significat d'aquesta figura (si és que es tracta d'una part ad hoc per raó d'ofici o si ho és com a representant necessari de la massa de crèdits, o altres variants que apareixen en les monografies processalistes), el cert és que aquesta clara condició de part en el procés a quo no justifica la seva presència com a part en l'actual recurs d'empara.

En suport d'aquesta última afirmació, conflueixen diversos fets significatius. En primer lloc, cal destacar la rellevància jurisdiccional de la figura de l'administrador judicial: segons l'article 12 del Decret de 4 d'octubre de 1969, és un **òrgan** del procés concursal; és nomenat lliurement pel batlle, està subjecte al seu control, i les seves competències, encara que àmplies, són taxades. En aquest sentit, en segon lloc i en relació amb el recurs d'empara, aquesta figura s'identifica en molts aspectes amb la figura representada per l'autoritat judicial les decisions de la qual han estat impugnades: apareix, a aquests efectes, com un delegat del batlle en la mateixa direcció del procés, i, encara que les decisions siguin atribuïbles al batlle, la rellevància pública de l'administrador judicial és clara.

Aquest cert paral·lelisme públic entre l'autoritat jurisdiccional i l'administrador judicial l'inhabilitaria per comparèixer en el recurs d'empara especial perquè els òrgans judicials no poden ser part. Però, d'acord amb les òptiques de les interconnexions mencionades, el grau de desconnexió entre l'administrador judicial i el dret fonamental invocat és complet: com a representant de la massa de crèdits, aquesta únicament pot ser subjecte (al marge que estigui mancat de personalitat jurídica) d'interessos econòmics que, en cap cas, poden resultar afectats il·legítimament per un incident com l'actual en el qual el que es discuteix és precisament un dret fonamental sense cap contingut patrimonial. El fet que això provoqui perill d'actuació maliciosa per determinats actors de l'incident és quelcom que escapa a l'àmbit del mateix incident. Finalment, i com una qüestió accessòria però de certa rellevància, s'ha de recordar també que l'administrador judicial, en sentit estricte, no havia presentat l'estat de crèdits fins aproximadament tres mesos després d'haver-se dictat l'aute del Tribunal de Batlles, causa originària de l'actual recurs d'empara i, per tant, fins en aquest moment la seva representació processal, a més de difusa, es plantejava pro futuro.

Per finalitzar aquestes reflexions, cal tornar al punt de la naturalesa especial d'aquest procés d'empara i la seva finalitat protectora d'un dret igualment especial com és el de la jurisdicció. La seva vessant és doble, tal com aquest Tribunal ha tingut ocasió d'assenyalar i com recordarem més endavant: la defensa directa de la Constitució contra actuacions possiblement irregulars dels òrgans

jurisdiccionals (i en aquest sentit es converteix en un instrument d'autoprotecció del mateix Estat de dret que la Constitució consagra) i la defensa dels drets subjectius personals (siguin persones físiques o jurídiques). Aquest segon element restringeix també de manera extraordinària la compareixença dels afectats pel caràcter personalista de tots els drets fonamentals (article 1.2 de la Constitució). Precisament per aquesta raó, la posició dels Srs. Esteve Calafell Castelló i Laura Bajet Cuellar ha sigut diferent: han exercit drets individuals, han format part del procés a quo com a denunciants de determinades actuacions dels actuals recurrents, no han tingut participació decisòria o codecisòria en cap de les actuacions i, en definitiva, posseeixen la capacitat per ser part i la legitimació en aquest recurs d'empara. I, com a conseqüència de les raons exposades més amunt, l'administrador judicial, contrariament està mancat d'aquestes capacitat i legitimació.

Finalment, i en tercer lloc, atès que sembla deduir-se'n alguna comprensió inadequada per part de la representació processal dels codemandants quan es lamenta de les excessives competències que corresponen al Ministeri Fiscal, com ja hem mencionat, també cal fer una breu referència al paper de la Fiscalia en aquest tipus de recursos, que ja es va recollir en la nostra sentència 95-4-RE, de 27 de febrer de 1996. En el seu fonament jurídic primer s'indicava textualment: "En el fons, el Ministeri Fiscal actua com a representant de la constitucionalitat objectiva ja que obre la tramitació del recurs quan té dubtes sobre l'adequació a la Constitució d'actuacions judicials; en canvi, els afectats actuen com a defensors dels seus interessos com a titulars de drets subjectius constitucionals. En aquests termes, donada la doble natura del procés d'empara com a garantia del dret objectiu consagrat en la Constitució i del dret subjectiu de cadascuna de les persones, el Ministeri Fiscal és el subjecte de la legitimació activa, de la realització de l'acció i de la formalització de la pretensió, mentre que els particulars afectats tenen la condició de codemandants per adhesió a l'acció **però no necessàriament a la pretensió**, la qual, en qualsevol moment del procés, pot ser diferent entre les diverses parts". És a dir, la pretensió realitzada pel Ministeri Fiscal no condiciona la de les parts codemandants i, per aquesta raó, tampoc no en condiciona el nombre en funció d'aquesta pretensió si prèviament aquest Ministeri ha instat l'obertura de l'empara constitucional, ha estat admesa a tràmit i es compleixen les condicions de legitimació activa que la Llei qualificada del Tribunal Constitucional estableix i a la qual acabem de fer referència en aquest mateix fonament jurídic. Per això han d'admetre's com a parts codemandants en aquest recurs d'empara no solament el Ministeri Fiscal sinó també tots els compareixents que ho han fet en qualitat de tals (les societats mercantils Construccions Margra, SA i Feno, SA, el Sr. Màrius García Graña i les Sres. Carme Orosa Iglesias i Montserrat García Orosa) amb les seves pretensions específiques.

Segon. Sobre les pretensions de les parts.

De conformitat amb l'article 7.3 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional "La resolució o sentència que posi fi a una causa admesa a tràmit no pot contenir pronunciaments diferents als plantejats per alguna de les parts en les seves respectives pretensions". I, tenint en compte aquesta delimitació genèrica del nostre quadre de decisió, cal indicar, tal com ja s'ha recollit en els antecedents, que s'han plantejat tres classes de pretensions: la formulada pel Ministeri Fiscal, la provinent de la representació processal dels declarats en fallida i la que va deixar reflectida en el seu escrit la representació dels Srs. Esteve Calafell Castelló i Laura Bajet Cuellar.

La pretensió formulada pel Ministeri Fiscal exposa que aquest Tribunal ha de declarar nuls, per inconstitucionals, els autes de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia de 8 d'abril de 1998 i de la Secció Civil del Tribunal de Batlles de 23 d'octubre de 1997 per tal que es doni audiència a les sol·licitants d'empara Sres. Carme Orosa Iglesias, Montserrat García Orosa i la societat Feno, SA i es retrotreguin totes les actuacions al moment anterior de dictar-se el primer dels autes esmentats. Cal indicar que ni en l'escrit d'interposició de la demanda ni en el de conclusions, el Ministeri Fiscal no ha pretès la nul·litat parcial dels esmentats autes, malgrat que, evidentment, els subjectes afectats per ella no incloïen el Sr. Màrius García Graña i la societat Construccions Margra, SA, en les seves respectives situacions de fallida. Això té la seva justificació, sens dubte, en l'acceptació del fet de la confusió entre els diferents patrimonis que es ventilen com a fons del litigi ordinari, però és evident que la pretensió en la qual es concreten la demanda i l'escrit de conclusions no estableix cap diferència en els àmbits d'una possible declaració de nul·litat, sense que aquest Tribunal pugui efectuar interpretacions diferents de les derivades del text específic de la pretensió.

Quant a la representació processal dels declarats en fallida, com també s'ha vist, els seus escrits contenen una pretensió primera -que coincideix parcialment amb la del Ministeri Fiscal- i una pretensió posterior en l'espai de l'escrit -però no substitutiva de l'anterior- per la qual se sol·licita la nul·litat de totes les actuacions practicades des de l'aute del Tribunal de Batlles de declaració de cessament de pagaments, de 21 de març de 1997. En definitiva, se sol·licita la nul·litat de totes les actuacions incoades a partir de l'esmentat aute.

Finalment, pel que fa a la representació processal dels Srs. Esteve Calafell Castelló i Laura Bajet Cuellar, malgrat que sembla adherir-se a la petició del Ministeri Fiscal, matisa la seva petició de nul·litat exclusivament als efectes que es desprenguessin dels autes impugnats en relació amb les Sres. Carme Orosa Iglesias i Montserrat García Orosa, considerant la manca d'audiència com un aspecte purament formal, atès que, al marge d'aquest defecte de forma, les altres actuacions judicials són materialment conformes a dret.

En conseqüència, correspon analitzar els fonaments en què es basen cadascuna d'aquestes pretensions, a fi d'adoptar la resolució que s'adeqüi als mandats constitucionals, concedint totalment o parcialment el contingut de la pretensió que s'efectua o, si escau, denegant-la.

Tercer. Sobre la pretensió efectuada pel Ministeri Fiscal.

I, en aquest sentit, cal abordar el petitum, ja esmentat, del Ministeri Fiscal que es justifica, fonamentalment, per l'adopció d'una determinada interpretació pro Constitutionem de certs preceptes del Decret de 4 d'octubre de 1969 sobre suspensió de pagaments i fallida que no havien estat interpretats de la mateixa forma (la qual cosa no vol pas dir que s'haguessin interpretat contra Constitutionem) per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

Això ens porta a analitzar, abans de fer qualsevol pronunciament, el marc normatiu dins el qual s'ha desenvolupat el procediment concursal objecte del present recurs d'empara. Es tracta, com és ben sabut, del Decret, de 4 d'octubre de 1969, sobre suspensió de pagaments i fallida o, segons altres denominacions, sobre cessament de pagaments, arranjament judicial i fallida.

I sobre aquest Decret, cal fer dues afirmacions de principi: que aquesta norma sigui preconstitucional no significa a que sigui inconstitucional; i que aquesta norma hagi estat validada o no per la Llei transitòria de procediments judicials no li afegeix ni una engruna de constitucionalitat formal o material. Aquesta norma, amb independència de la seva denominació, i de la data en què fou aprovada adquirint la validesa normativa corresponent i el rang jeràrquic que pugui conservar, entra en l'actual ordenament jurídic postconstitucional no perquè una llei postconstitucional en faci esment, sinó sempre que el seu contingut normatiu no s'oposi a la Constitució. Així doncs, no existeix cap validació normativa, ni de contingut ni de rang, atès que l'única cosa que efectua l'esmentada Llei transitòria de procediments judicials és una derogació, per ésser una llei posterior, de determinades previsions orgàniques contingudes en el Decret de 4 d'octubre de 1969 i la seva adequació a la realitat orgànica judicial postconstitucional (vid. articles 195 a 200 de la Llei transitòria de procediments judicials). En conseqüència, no es produeix cap canvi en el contingut material de la seva regulació, sinó que aquest canvi es refereix, exclusivament, a la denominació dels nous conjunts orgànics judicials que van sorgir per mandat de la Constitució. I, malgrat que formalment hagués estat validada o integrada -que no ho ha estat-, aquesta validació o integració hauria suposat, de forma exclusiva, el reconeixement del seu rang de llei sense que això, cal repetir-ho, comportés al Decret una càrrega especial de constitucionalitat que abans podria haver-li mancat.

Solucionada aquesta qüestió, a la qual fa referència l'aute de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia de 8 d'abril de 1998 (fonaments de dret I, A) i V) i atès que ni els òrgans judicials ni les parts compareixents formulen dubtes sobre la constitucionalitat de l'esmentat Decret de suspensió de pagaments i fallida, és l'hora de contrastar els arguments aportats pel Ministeri Fiscal per tal de fonamentar-ne la pretensió i els arguments que, en el seu moment, va adduir la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia a fi de confirmar l'aute del Tribunal de Batlles, que havia estat recorregut.

El referent fàctic del qual es parteix i el material normatiu aplicable és el mateix: l'aute del Tribunal de Batlles que declara en fallida persones, unes de físiques i una altra de jurídica (Sres. Carme Orosa Iglesias i Montserrat García Orosa i la societat Feno, SA), sense audiència prèvia, i que no havien esdevingut part en el procés concursal; i els preceptes continguts en el Decret del dia 4 d'octubre de 1969 regulador d'aquestes matèries. Així doncs, no es discuteix la posició de fallida del Sr. Màrius García Graña i de la societat Construccions Margra, SA.

Per part del Tribunal Superior de Justícia es va afirmar que dels autes es desprenia una confusió patrimonial entre el Sr. Màrius García Graña i la seva esposa, Sra. Carme Orosa Iglesias, i que ella havia participat de fet en la direcció de la societat Construccions Margra, SA; que també existia confusió patrimonial entre el Sr. Màrius García Graña i la societat Feno, SA; i, finalment, que

l'esmentada confusió també existia amb la Sra. Montserrat García Orosa, dirigent, al seu torn, de la societat Feno, SA. A aquestes situacions calia aplicar els articles 10, 11 i 69 de l'esmentat Decret de 4 d'octubre de 1969. Això suposat, quedava per aclarir el problema de la possible inconstitucionalitat al·legada pel recurrent per violació de l'article 10 de la Constitució. El nucli argumental va ser doble: d'una banda, afirmar que ni l'article 69 ni l'article 70 del Decret no feien cap mena de referència a la necessitat d'audiència prèvia dels afectats abans de declarar la fallida; i d'altra banda, afirmar també que la possibilitat d'oferir un concordat, prevista en l'article 18 del Decret, estructura una fase prèvia a la fallida que impedeix la indefensió, atès que el deutor pot dialogar i fer propostes a la massa creditora suficients per fer possible el principi d'audiència i, a més, totes les parts no havien quedat indefenses perquè havien interposat el recurs d'apel·lació.

No és pas aquest el parer del Ministeri Fiscal, el qual, malgrat no qüestionar les dades argüides primer pel Tribunal de Batlles i després per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia sobre la participació de la Sra. Carme Orosa Iglesias en la direcció de la societat Construccions Margra, SA, la múltiple confusió patrimonial i, fins i tot, la manca de col·laboració en l'expedient concursal del Sr. Màrius García Graña, assenyala que s'ha vulnerat l'article 10 de la Constitució per no haver-se donat audiència prèvia a les Sres. Carme Orosa Iglesias i Montserrat García Orosa ni a la societat Feno, SA (introduïda la societat en l'escrit de conclusions), per no haver pogut gaudir de la possibilitat d'oferir un concordat i per no ésser suficient la seva compareixença en el recurs d'apel·lació, atès que no havien participat en el procés a quo. Afegeix, a més, que el Decret de 4 d'octubre de 1969 pot i ha de tenir una interpretació favorable a la Constitució perquè, per bé que no exigeix audiència de les persones en relació amb les quals es projecta la fallida, tampoc no la prohibeix, i la consideració de la Constitució com a norma suprema introdueix indubtablement aquest element com a dret fonamental: en definitiva, el que vol dir és que el buit existent en el Decret hauria d'omplir-se amb l'aplicació directa de la Constitució. Fa esment, respecte a això, de la doctrina d'aquest Tribunal en la causa 96-7-RE del dia 19 de desembre de 1996, en la qual es fixava la doctrina del contingut de l'article 10 de la Constitució, i se'n deduïa la necessitat d'un judici contradictori que compleixi totes les garanties processals i que eviti tota indefensió, a fi que les parts puguin fer valer els seus drets, els seus punts de vista i els seus arguments.

D'entre ambdues posicions, aquest Tribunal s'inclina per la segona. La mateixa Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia reconeix la necessitat de l'audiència prèvia i la proscripció de la indefensió quan s'esforça a trobar ambdues figures en l'esmentada possibilitat d'oferir un concordat, malgrat que decaigui la consistència de l'argument en comprovar que les persones a les quals s'estén la declaració de fallida no han tingut possibilitat processal de portar això a terme. I és que, des de la perspectiva constitucional, per molta confusió patrimonial que pugui haver-s'hi produït, no és possible, en canvi, que hi hagi confusió personal i subjectiva: els drets inalienables de la persona en els quals es basa la dignitat humana i que suposen l'origen de la resta de drets (article 4 de la Constitució) no poden supeditar-se a elements patrimonials de tercers per molt respectables i garantits que aquests siguin i estiguin, llevat dels casos en què la subordinació de l'exercici (i no del contingut) d'un dret fonamental pugui derivar-se de forma directa dels mateixos mandats constitucionals.

D'altra banda, per bé que és ben cert que existeixen béns jurídics en conflicte, com apunta el mateix

Tribunal, aquest conflicte, pel que s'acaba de dir, ha de solucionar-se, en el present cas, en favor de la Constitució. Assenyala, en efecte, la Sala civil del Tribunal Superior de Justícia: "per quan, i en definitiva en no estar processalment prevista la citació del fallit ni la necessitat d'ésser escoltat, **previsió legal per altra part totalment lògica i coherent amb la pròpia finalitat i transcendència de la situació de fallida, que podria fàcilment ésser vulnerada d'exigir-se uns actes previs de comunicació i de crida a l'expedient**". En unes altres paraules, vol dir que l'absència de citació i d'audiència als afectats que pot desprendre's del text legal és una previsió lògica i coherent amb la situació de fallida -és adequada, en definitiva, a la finalitat de la institució. I, certament, segons el parer d'aquest Tribunal, únicament pot ser-ho si es tenen en compte els interessos de la massa de crèdits i de la mateixa massa de creditors, que és el que, en el fons, persegueix principalment aquesta institució jurídica; però aquesta adequació, si així s'estimés, es realitzaria oblidant la resta de l'ordenament jurídic i, de forma especial, els drets fonamentals constitucionalment reconeguts. Sense cercar la compatibilització entre la finalitat de la institució de la fallida i els drets fonamentals processals en presència, s'ha donat primacia a la primera i s'ha impedit l'exercici dels segons. És així com es va actuar amb l'aute del Tribunal de Batlles del dia 23 d'octubre de 1997 sense que s'hagi reparat la situació d'indefensió mitjançant l'aute de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia del dia 8 d'abril de 1998.

Per tant, es procedent acceptar la petició del Ministeri Fiscal, en els termes que després es diran, i declarar que s'ha lesionat el dret fonamental a ésser escoltat, a un procés contradictori i a la defensa de les Sres. Carme Orosa Iglesias, Montserrat García Orosa i de la societat Feno, SA.

Quart. Sobre les pretensions de la representació processal del Sr. Màrius García Graña, de les Sres. Carme Orosa Iglesias i Montserrat García Iglesias i de les societats Construccions Margra, SA i Feno, SA.

Per tal de concretar les diferents pretensions d'aquesta part, segons l'iter processal seguit, i tal com es desprèn dels antecedents relatats, ara cal analitzar les variacions dels respectius petita i les diferents fonamentacions en què s'han basat.

En l'escrit d'apel·lació davant la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia se sol·licitava l'anul·lació de totes les actuacions judicials posteriors a l'aute del 21 de març de 1997, en què havia estat acordada pel Tribunal de Batlles la cessació de pagaments del Sr. Màrius García Graña i de la societat Construccions Margra, SA. Aquesta petició es fonamentava en tres arguments sobre l'incompliment dels mandats del Decret del dia 4 d'octubre de 1969 (manca de valoració de l'actiu del suspens, inexistència d'un estat de crèdits provisional i valoració subjectiva de la Batllia no basada en fets objectius), i un argument d'inconstitucionalitat, per violació de l'article 10 de la Constitució, invocant, essencialment, la vulneració del dret a la defensa.

En l'escrit adreçat al Ministeri Fiscal en sol·licitud d'interposició del recurs d'empara es mantenia la

mateixa pretensió de fons d'anul·lació de totes les actuacions referides en el paràgraf anterior, però amb un important canvi d'enfocament en la seva motivació, que ara s'adreçava als aspectes constitucionals del problema: l'incompliment dels preceptes del Decret de 4 d'octubre de 1969, que, en l'escrit anterior, suposaven una infracció de legalitat ordinària i fonamentaven el petitum de nul·litat davant el Tribunal Superior de Justícia, va esdevenir vulneració directa de drets constitucionals, com ara violació al dret a un procés degut, substanciat per un tribunal imparcial i predeterminat per la llei, i del dret a la jurisdicció predeterminada per la llei; violació del dret a una decisió fonamentada en dret; i violació del principi de presumpció d'innocència.

I, finalment, en els escrits adreçats a aquest Tribunal, per bé que no es modifica la fonamentació jurídica sí que s'estructura de forma diferent el petitum: hi ha una adhesió a la petició del Ministeri Fiscal i, amb la sol·licitud expressa que aquest Tribunal valori conjuntament l'argumentació realitzada, es torna a insistir, en segon terme, en la petició de nul·litat de totes les actuacions realitzades a partir de l'aute de declaració de cessament de pagaments de 21 de març de 1997, a més de demanar-se el manteniment de la suspensió dels efectes acordats en el nostre aute d'admissió del recurs d'empara. Com que aquesta suspensió s'ha mantingut per les raons exposades en el primer fonament jurídic, no cal que segueixi essent objecte de les presents consideracions.

Contestada en el fonament anterior la primera de les pretensions, cal que procedim únicament a fer referència a la segona, relativa a l'anul·lació general de les diferents actuacions processals en els termes ja vistos.

Sens dubte, en aquesta qüestió resideix la part, en aparença, més complexa d'aquest procés, atès que es demana a aquest Tribunal que revisi i valori pràcticament totes i cadascuna de les actuacions del procés ordinari a quo. Però aquesta possible complexitat se simplifica de forma notable si, en el nostre cas, es tenen en compte les facultats que corresponen al batlle en la direcció del procés (articles 7.3, 8, 9, 10, 12, 22, 23, 24, 25, 69, 70, etc., del Decret de suspensió de pagaments i fallida) -les quals, llevat de casos extrems d'arbitrarietat, no correspon revisar a aquest Tribunal en la seva projecció concreta- i si també es té en compte el comportament de les parts. D'altra banda, aclarida la qüestió referida a les Sres. Carme Orosa Iglesias i Montserrat García Iglesias i a la societat Feno, SA, el problema ha de circumscriure's només a dos dels afectats: el Sr. Màrius García Graña i la Societat Construccions Margra, SA.

Un primer apunt serveix per relativitzar la complexitat esmentada: en el primer escrit del Sr. Màrius García Graña, en la seva qualitat de president de l'esmentada societat, de 5 de març de 1997, en va sol·licitar a la Batllia la declaració de **fallida**. Per raons que no consten en les actuacions, l'aute del Tribunal de Batlles de 21 de març de 1997 no acull aquesta declaració sinó que decideix el manteniment de l'activitat d'aquesta societat i recull únicament la cessació de pagaments. Altrament dit: només amb molta dificultat pot al·legar-se lesió de drets constitucionals per la posterior decisió de declarar en fallida l'esmentada societat quan l'inici del procés havia arrencat de la petició directa i personal de la dita declaració. Sens dubte, aquesta és una mostra de la facultat directiva de

la Batllia en el procés, per tal com el Sr. Màrius García Graña no solament no es va oposar a la resolució, sinó que la va afavorir adduint confusió patrimonial entre ambdós. Així doncs, la primera dada de la qual caldrà partir és que la confusió patrimonial entre l'esmentada empresa i el seu president és un fet admès per la mateixa part que després al·legaria indefensió.

De l'aute del Tribunal de Batlles, de 21 de març de 1997, ençà comencen a produir-se, segons la representació processal dels codemandants, una sèrie d'anomalies que vicien de nul·litat tot el procés. La principal de totes elles resideix en l'incompliment, per part de l'administrador judicial, de la seva obligació de presentar, en el termini de tres mesos a partir de l'aute del Tribunal de Batlles, un estat de crèdits.

Al marge de les dificultats patides per l'esmentat administrador judicial per tal de complir la seva obligació de presentar l'estat de crèdits, la veritat és que al capdavall, segons resulta de les actuacions, no la va complir, i, per tant, tampoc no va donar efectivitat a l'article 37 del Decret de 4 d'octubre de 1969, que així li ho imposava, i l'escrit en què adduïa unes tals dificultats i sol·licitava la reconversió de la cessació de pagaments en fallida, sense presentar documentació fefaent a la causa, es va realitzar (antecedent núm. setè) el dia 1 de juliol de 1997, és a dir, passats els tres mesos que el Decret exigia. Les actuacions posteriors, que també es relaten en els antecedents, manifesten un cert "pols" processal entre els diferents actors i directors del procés. D'una banda, el batlle requereix que el Sr. Màrius García Graña presenti un concordat en el termini de 15 dies (diligència de 22 de setembre de 1997); d'altra banda, el Sr. Màrius García Graña sol·licita l'ampliació del termini en 30 dies més (escrit de 13 d'octubre de 1997), que, per silenci, no és admesa; i també es van constatar altres peticions de diferent origen processal que no escau reproduir.

I no escau reproduir-les perquè cap de les actuacions o manca d'actuació de la direcció del procés van ser contestades per la part, com, justament, va advertir la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia en el seu aute desestimatori del recurs d'apel·lació, esmentat en diverses ocasions, en indicar en el seu fonament de dret III que resultaven "totalment extemporànies i fora de lloc les referències a una falta de diligència de l'administrador judicial que, en tot cas havia d'ésser denunciada dins del propi expedient".

Analitzant, doncs, en el seu conjunt, tal com ho demana la representació processal de les parts codemandants, les diferents al·legacions efectuades pel que fa als seus representats, el Sr. Màrius García Graña i la societat Construccions Margra, SA, correspon a aquest Tribunal, en seu constitucional i pel que fa als elements als quals es refereix aquest fonament jurídic, efectuar les precisions següents:

1. Si s'haguessin produït anomalies processals en l'expedient concursal F-3-3/97, aquest Tribunal arriba a la conclusió que aquestes serien atribuïbles tant a les instàncies jurisdiccionals i les

institucions auxiliars com als actors inicials del procediment concursal a quo, atès que aquests darrers, al marge del seu comportament processal clarament dilatori, segons que es desprèn dels antecedents, no van fer valer les seves accions impugnadores en un expedient en què la immediatesa judicial constitueix la seva característica principal. I tant si s'han produït com si no, no pertany a aquest Tribunal posar-les en relleu, sempre que no afectin els drets fonamentals continguts en l'article 10 de la Constitució.

2. En tot cas, aquestes anomalies processals no han estat generades per violació dels drets fonamentals reconeguts en l'article 10 de la Constitució: hi ha hagut un exercici directe d'accés a la jurisdicció, s'han mantingut les posicions que les parts han considerat adequades als seus interessos, les diferents resolucions judicials han estat àmpliament motivades en dret i la indefensió al·legada per la part ha estat deguda més a la seva particular interpretació del Decret de 4 d'octubre de 1969 que no pas a fets objectius que li impedissin ésser present i defensar-se de manera efectiva. Només cal recordar, a aquest efecte, que quan el batlle el requereix per tal que presenti el concordat, sota pena de declarar-los en fallida, la part no argüeix l'incompliment per part de l'administrador judicial de les seves obligacions, sinó que, acceptant aquest requeriment, es limita a sol·licitar un termini més ampli per a la seva presentació. I només cal recordar, també, que les imputacions de subjectivitat que la part efectua a l'aute del Tribunal de Batlles van ser rebutjades pel Tribunal Superior de Justícia, essent com era una qüestió d'exclusiu coneixement de la jurisdicció ordinària.

3. D'altra banda, no deixa d'ésser rellevant per a la present causa el comportament de la part després de la declaració de fallida que ara s'impugna: sense necessitat d'explicar en detall els fets que relaten els antecedents, les actuacions posteriors a l'aute de fallida del Tribunal de Batlles i la seva confirmació pel posterior aute del Tribunal Superior de Justícia s'han desenvolupat amb la total i plena acceptació pels ara recurrents (incloent-hi l'administrador judicial, i ja hem fet referència a la seva legitimació en el fonament jurídic primer): com si res no hagués passat, l'administrador judicial va presentar, finalment, el seu estat de crèdits provisional i el Sr. Màrius García Graña i la societat Construccions Margra, SA van presentar, també finalment, la seva proposta de concordat (el 28 de febrer de 1998 i el 2 de juny de 1998, respectivament, amb tots els fets que, a més, es relaten en els antecedents tretzè i catorzè que corroboren el que s'acaba d'indicar).

En vista d'aquest cúmul de circumstàncies, aquest Tribunal, com és evident, no pot pas acceptar cap de les al·legacions referides al Sr. Màrius García Graña i a la societat Construccions Margra, SA pel que fa a la manca d'audiència, el procés contradictori o la indefensió.

4. Com recorda el Ministeri Fiscal en el seu escrit d'interposició del present recurs d'empara i com posteriorment subratlla en el de conclusions, la direcció del procés correspon a la Batllia o al batlle individual, si és el cas. Això és el que ha succeït en el procediment a quo amb una completa anuència, activa o passiva, de les parts. La interpretació de la legislació ordinària correspon, com tot just s'acaba d'indicar i com ha mantingut establement aquest Tribunal, a la pròpia jurisdicció ordinària sempre que no contradigui els mandats constitucionals.

En conseqüència, en no haver-se vulnerat els drets processals constitucionals del Sr. Màrius García Graña ni de la societat Construccions Margra, SA, el que procedeix és desestimar el recurs d'empara pel que fa referència a aquestes persones.

Cinquè. Sobre la pretensió de la representació processal dels Srs. Esteve Calafell Castelló i Laura Bajet Cuellar.

Tal com ja s'ha esmentat anteriorment, en l'escrit de 23 de juny de 1998, la representació processal dels Srs. Esteve Calafell Castelló i Laura Bajet Cuellar insistia especialment en l'aspecte de la declaració d'efectes suspensius acordada per aute d'aquest Tribunal de 12 de juny de 1998 i desestimat per aute d'aquest mateix Tribunal del dia 3 de juliol següent. En no haver realitzat aquesta part un escrit de conclusions, existeix una certa vaguetat pel que fa a la seva pretensió en el procés d'empara.

Sembla que, tal com s'ha indicat, al seu parer s'han vulnerat determinats drets de tipus formal constitucional de les Sres. Carme Orosa Iglesias, Montserrat García Orosa i de la societat Feno, SA; i que, per això, s'hauria d'anul·lar l'aute del Tribunal de Batlles de 23 d'octubre de 1997 a fi de solucionar els esmentats defectes formals, sense que el procediment posterior hagi de patir cap mena de modificació. Sembla, també, que en el substrat bàsic del raonament, l'element de lesió constitucional és "formal" i el compliment dels preceptes del Decret de 4 d'octubre de 1969 és "substancial", per la qual cosa cal que ens adrecem a aquest darrer aspecte i que eliminem el tràmit formal que el dificulta.

Tanmateix, en aquest darrer aspecte, aquest Tribunal afirma que els drets processals que la Constitució recull en el seu article 10 no són ni adjectius ni formals: són autèntics drets subjectius fonamentals substancials de les persones (tant les físiques com les jurídiques) que, quan són objecte de menyscabament en un procés judicial concret, vulneren de forma objectiva i subjectiva els drets de la persona que la Constitució reconeix.

És per això que no es pot accedir a la petició d'anul·lació de l'aute del Tribunal de Batlles de 23 d'octubre de 1997 únicament pel que fa a l'ampliació de la fallida a les Sres. Carme Orosa Iglesias, Montserrat García Orosa i la societat Feno, SA, per tal de reparar la seva manca d'audiència prèvia, perquè això comportaria desconèixer l'aute del Tribunal Superior de Justícia que l'ha ratificat en tots els seus termes i, principalment, comportaria la validació completa de les actuacions posteriors que han estat portades a terme.

Sisè. Conclusions.

En atenció als fonaments exposats anteriorment, tenint en compte la interrelació entre els diferents petita dels compareixents, analitzats els seus arguments jurídics i estudiades les diferents actuacions que han estat realitzades en l'expedient concursal de referència, aquest Tribunal entén que s'ha lesionat el dret a la jurisdicció en el seu vessant del dret a la defensa de les Sres. Carme Orosa Iglesias i Montserrat García Iglesias i de la societat Feno, SA; que no s'ha vulnerat cap dret derivable de l'esmentat article 10 de la Constitució al Sr. Màrius García Graña i a la societat Construccions Margra, SA; i que, en conseqüència, procedeix anul·lar parcialment els autes del Tribunal de Batlles de 23 d'octubre de 1997 i de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia de 8 d'abril de 1998, atès que afecten la condició de les persones i de la societat esmentades en primer terme; i, finalment, que cal retrotreure totes les actuacions que hagin estat verificades amb posterioritat al primer dels autes esmentats i que hagin afectat de forma directa o indirecta les persones i la societat el dret fonamental de les quals ha estat lesionat.

DECISIÓ:

En atenció a tot el que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

HA DECIDIT:

Primer

No admetre els escrits presentats per la representació processal de l'administrador judicial per absència de capacitat per ser part en el present recurs d'empara segons s'ha motivat en el fonament jurídic primer d'aquesta sentència.

Segon

Estimar parcialment el recurs d'empara formulat pel Ministeri Fiscal, sent codemandants el Sr. Màrius García Graña, les Sres. Carme Orosa Iglesias i Montserrat García Orosa i les societats Construccions Margra, SA i Feno, SA, i compareixents legitimats els Srs. Esteve Calafell Castelló i Laura Bajet Cuellar.

Tercer

Declarar que ha estat vulnerat el dret a la jurisdicció, reconegut per l'article 10 de la Constitució, en el seu vessant de dret a la defensa, de les Sres. Carme Orosa Iglesias i Montserrat García Orosa i de la societat Feno, SA, pels autes del Tribunal de Batlles de 23 d'octubre de 1997 i de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia de 8 d'abril de 1998.

Quart

Anul·lar els pronunciaments continguts en els dits autes relatius a l'extensió de la fallida a les Sres. Carme Orosa Iglesias, Montserrat García Orosa i la societat Feno, SA i retrotreure totes les actuacions al moment anterior al de dictar l'aute del Tribunal de Batlles de 23 d'octubre de 1997, en allò que hagin afectat aquestes persones físiques i la societat mercantil esmentada.

Cinquè

Desestimar el recurs pel que fa a tota la resta.

Sisè

Publicar la present sentència, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada al Ministeri Fiscal, al president del Tribunal Superior de Justícia, al president de la Batllia, a la representació processal del Sr. Màrius Garcia Graña, de les Sres. Montserrat Garcia Orosa i Carme Orosa Iglesias, de la societat Construccions Margra, SA i de la societat Feno, SA, a la representació processal dels Srs. Esteve Calafell Castelló i Laura Bajet Cuellar i a la representació processal del Sr. Manel Casal Ruiz, administrador judicial de la cessació de pagaments de la societat Construccions Margra, SA, ho pronunciem, manem i signem, a Andorra la Vella, el dia onze de setembre de mil nou-cents noranta-vuit.

Miguel Ángel Aparicio Pérez Pere Vilanova Trias

President

Vicepresident

Joan Josep López Burniol

François Luchaire

Magistrat

Magistrat